

Årsberetning 2012

Kvinesdal kommune

Fra Feda i sør. Foto: Jan Kåre Rafoss.

Hovedtall og resultater for kommunens samlede økonomi og virksomhet

Rådmannens kommentarer:

Årsberetningen består hovedsakelig av den pliktige rapporteringen etter gjeldende lover og forskrifter med hensyn til økonomisk resultat, jfr. kommuneloven § 48 pkt. 5. En fyldig rapportering for tjenesteområdene vil fremkomme i årsrapporten. Delen hovedtallsanalyse tar utgangspunkt i de økonomiske oversiktene for driftsregnskapet, investeringsregnskapet og balansen.

Resultatene er vurdert i forhold til budsjettet og vesentlige avvik i forhold til dette vil bli forklart. Kommuneloven § 47-1pkt. sier at kommunestyrets bevilgninger i årsbudsjettet er bindende for underordnede organer.

Driftsregnskapet for 2012 er gjort opp med et regnskapsmessig mindreforbruk på 9,75 mill. Netto driftsresultat viser et positivt resultat på 5,75 mill. kroner, mot 13,71 mill. i 2011. Det er anbefalt at netto driftsresultat bør utgjøre minst 3 % av driftsinntektene. For Kvinesdal kommune utgjør netto driftsresultats andel av driftsinntektene 1,2 %. Korrigert for premieavvik på 9,4 mill. fra KLP og SPK gir et nettodriftsresultat på -0,4%.

Rådmannen foreslår å avsette 9,4 mill. av mindreforbruket til disposisjonsfondet premieavvik. Det medfører at det ikke er nok mindreforbruk til å finansiere hele saken om overførte bevilgninger, jfr. Sak K119/12. den 19.12.12.

Den økonomiske utviklingen:

Det som er med på å bygge opp eller ned disposisjonsfondet er mindre- eller merforbruket i driften. I årenes løp har disposisjonsfondet styrket seg, det viser per. 31.12.12 på 52,4 mill. eksklusiv mindreforbruket. Deler av mindreforbruket stammer fra positivt premieavvik. Premieavviket er på 23,5 mill. per 31.12.12.

I følge tall fra SSB er det samlede positive premieavviket på landsbasis nådd 20,5 milliarder kroner per 31.12.11. Det vil si at kommunene har betalt inn 20,5 milliarder kroner mer enn det en har regnskapsført som pensjonskostnad. Kommunene har bokført en inntekt på kroner 20,5 milliarder kroner som ikke medfører noen innbetaling.

Den økonomiske målsetningen fremover vil bli å oppnå et nettodriftsresultat på minimum 3 %. For å nå denne målsetningen må vi få ned utgiftene, og/eller øke inntektene, samt holde kontroll på veksten i driften.

Kommunestyret har vedtatt en økonomiplan med høyt opptak av lån. Det medfører at minimumsavdraget og renteutgiftene vil stige fremover. Disposisjonsfondet er "bufferen" for kommunen hvis det oppstår økonomiske utfordringer i fremtiden. Pr. 01.01.13 har kommunen totalt 62,2 mill. på disposisjonsfond, forutsatt at mindreforbruket avsettes i tråd med rådmannens forslag (mot 60,9 mill. pr. 01.01.12). Trekker vi i fra avsetninger til premieavviket og fond avsatt til gode formål, så sitter kommunen igjen med faktisk frie midler på ca. 27 mill. (generelt disposisjonsfond). Det er 10 mill. lavere enn fritt disposisjonsfond pr. 01.01.12. Det bør kommunen ha i buffer med et driftsbudsjett på over 350 mill. Det bør derfor ikke legges opp til utstrakt bruk av fond fremover.

Anna Camilla Bruno Dunsæd
Rådmann

28.02.13

Innholdsfortegnelse

Hovedtallsanalyse:	4
Utviklingen i kommunens lånegjeld:	9
Avviksanalyse av driften:	11
Investeringsregnskapet	14
Balansen:	20
Likviditet	22
Sykefravær:	23
Likestilling og mangfold:	24
Helse miljø og sikkerhet:.....	25
Klima og miljø	26
Utviklingen fremover	27

Hovedtallsanalyse:

HOVEDOVERSIKT DRIFT

Driftsinntekter:	Noter		2 012	Opprinnelig budsjett 2012	Regulert budsjett 2012	2 011
600-619	1	Brukerbetalinger	15 816 985	14 954 937	14 954 937	15 579 135
620-670	1	Andre salgs- og leieinntekter	34 697 902	33 074 530	33 094 530	34 595 093
700-770	1	Overføring med krav til motytelse	76 865 364	33 602 290	35 751 794	80 193 162
800	1	Rammetilskudd	152 849 138	151 720 000	151 720 000	145 755 195
810	1	Andre statlige tilskudd	12 402 786	9 168 000	9 168 000	11 832 339
830-850, 880-890	1	Andre overføringer	992 000	-	-	2 743 985
870	1	Skatt på inntekt og formue	113 082 290	111 423 000	111 423 000	99 301 131
874	1	Eiendomsskatt	56 026 078	54 446 000	56 046 000	54 053 261
877	1	Andre direkte og indirekte skatter	28 923 369	29 225 000	29 225 000	29 425 953
SUM DRIFTSINNTEKTER			491 655 912	437 613 757	441 383 261	473 479 254
Driftsutgifter:						
010-080, 160-165	1	Lønnsutgifter	257 665 572	232 198 899	242 993 935	245 796 509
090-099	1	Sosiale utgifter	65 554 868	67 421 518	67 421 518	62 987 796
100-285 -(160-165)	1	Kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjonen	78 722 605	71 081 488	62 260 100	92 704 038
300-380	1	Kjøp av tjenester som erstatter kom. tjenesteproduksjon	30 695 044	26 614 740	27 624 744	21 639 743
400-490	1	Overføringer	45 965 201	35 275 102	35 759 002	36 741 939
590	1	Avskrivninger	22 269 820	23 000 000	23 000 000	20 890 612
690 + (290-790)	1	Fordelte utgifter	(1 228 715)	(498 000)	(1 150 000)	-1 370 586
SUM DRIFTSUTGIFTER			499 644 395	455 093 747	457 909 299	479 390 051
Brutto driftsresultat			(7 988 483)	(17 479 990)	(16 526 038)	(5 910 797)
Finansinntekter:						
900-905	20	Renteinntekter, utbytte og eieruttak	21 092 455	24 697 000	20 599 000	25 831 771
909	7	Gevinst finansielle instrumenter	210 000			925 433
920		Mottatte avdrag på utlån	498 261	250 000	250 000	427 250
SUM EKSTERNE FINANSINNTEKTER			21 800 717	24 947 000	20 849 000	27 184 454
Finansutgifter						
500		Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	11 907 933	14 415 000	14 665 000	12 377 224
509	7	Tap finansielle instrumenter	311 344			31 856
510	9	Avdragsutgifter	17 756 240	15 500 000	15 700 000	15 553 772
520		Utlån	359 939	250 000	250 000	490 755
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER			30 335 456	30 165 000	30 615 000	28 453 607
RESULTAT EKSTERNE FINANSTRANS.			(8 534 739)	(5 218 000)	(9 766 000)	(1 269 153)
990	8	Motpost avskrivninger	22 269 820	23 000 000	23 000 000	20 890 612
NETTO DRIFTSRESULTAT			5 746 598	302 010	(3 292 038)	13 710 662

	Noter		2 012	Opprinnelig budsjett 2012	Regulert budsjett 2012	2 011
INTERNE FINANSTRANSAKSJONER						
930	3	Bruk av tidligere års regnskapsmessige overskudd	2 847 878	-	2 847 878	14 719 380
940	3	Bruk av disposisjonsfond	26 831 498	-	22 105 198	5 489 244
950	3	Bruk av bundne driftsfond	13 311 670	8 952 000	11 644 599	13 452 401
SUM BRUK AV AVSETNINGER			42 991 045	8 952 000	36 597 675	33 661 025
570		Overført til investeringsregnskapet	3 492 000	2 284 000	3 492 000	10 251 643
530		Dekning av tidligere års regnskapsmessige underskudd		-	-	-
540	3	Avsetninger til disposisjonsfond	21 892 399	424 000	21 631 176	22 366 908
550	3	Avsetninger til bundne driftsfond	13 602 920	6 546 000	8 182 475	11 905 259
SUM AVSETNINGER			38 987 319	9 254 000	33 305 651	44 523 809
580		Ikke disponert nto. regnskapsm. mindreforbruk	9 750 324	-		2 847 878
980		Regnskapsmessig merforbruk				

Brutto driftsresultat.

Brutto driftsresultat viser resultatet av den ordinære drift inkludert avskrivninger på varige driftsmidler. Resultatet gir uttrykk for kommunens evne til å betjene lånegjeld, evne til å finansiere deler av årets investeringer over driftsresultatet, samt evne til å avsette midler til senere års bruk. Brutto driftsresultat er i 2012 negativt med 7,988 mill. Det er en negativ utvikling i forhold til regnskapsåret 2011. Det var budsjettert med -16,5 i henhold til revidert budsjett. Årsaken til at brutto driftsresultat ble lavere enn budsjettert er på grunn av økte inntekter i forhold til budsjettet. Det er stort sett punktet "overføringer med krav til motytelse" som gjør det store utslaget. Det skyldes stort sett merinntekter av statstilskudd, refusjon sykepenge og refusjon foreldrepenge enn budsjettert. Det vil i løpet av 2013 bli foretatt en realistisk budsjettering av sykepenge for å unngå det store avviket i fremtiden.

Driftsinntekter:

Den viktigste finansieringen av kommunens drift er skatteinntektene og rammetilskuddet. Det er minimale forskjeller fra regnskap og budsjett på rammetilskuddet, skatt på inntekt og formue og eiendomsskatten. Rammetilskuddet og skatteinntektene er beregnet etter Børre Stolp modellen, korrigert for intern naturressursskatt. Eiendomsskatten på verk og bruk er beregnet etter sist taksering i 2010 og skattetall fra skattedirektoratet.

Inntektsutjevningen utjevner forskjeller i skatteinntekter mellom kommunene. Inntektsutjevningen for kommunene omfatter inntekts- og formuesskatt fra personlige skatteyttere og naturressursskatt fra kraftforetak.

Posten "overføringer med krav til motytelse" er det et avvik større enn 100 %. Størsteparteten av avviket er statstilskudd, refusjon sykepenge og refusjon foreldrepenge. Disse er kraftig underbudsjettert. Statstilskudd er underbudsjettert med 9,9 mill. De største

postene er prosjektet Knaben sand med 5,3 mill. og voksenopplæringen med 1,8 mill. Refusjon sykepenger har et avvik på 6,7 mill. og refusjon foreldrepenger på 4,9 mill.

Kommunens samlede inntekter økte nominelt med 3,8 % i forhold til 2011. Det tilsvarer en realvekst på 0,5 %, når det korrigeres for lønns- og prisvekst. Realveksten er her definert som nominell vekst fratrukket veksten i den kommunale deflator (pris- og lønnsvekst). Den kommunale deflatoren i 2012 er oppgitt til 3,3 prosent. Den er dekomponert i to deler, lønnsveksten ble 4 % (vekt 2/3), og prisveksten ble på 2% (vekt 1/3%).

Driftsutgifter:

Lønnsutgiftene inklusiv de sosiale utgiftene er den største utgiften kommunen har, den utgjør 70 prosent av de totale driftsutgiftene. De sosiale utgiftene består for det meste av pensjonskostnader og arbeidsgiveravgift.

Avviket på over 10% i posten "*lønnsutgifter inklusiv sosiale utgifter*" må ses i sammenheng med posten "*overføring med krav til motytelse*". Det vil si at økt refusjon sykepenger og foreldrepenger gir utslag i økt bruk av vikarer. Det gjelder mest i pleie og omsorgssektoren.

Kommunens premieavvik ble på 9,4 mill kroner i 2012. Premieavviket blir ført som inntekt i kommunens regnskap. Kommunen betaler en pensjonspremie til forsikringsselskapene, det er kun pensjonskostnaden som blir belastet i driften. Det vil si at differansen mellom betalt pensjonspremie og pensjonskostnadene er premieavviket. Det medfører at premieavviket er med på å tære på kommunens likviditet. Premieavviket skal imidlertid tilbakeføres over 10 år. Kommunen har valgt modellen med å tilbakeføre premieavviket i løpet av 10 år. Problemene blir skjøvet fremover i 10 år.

Kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjonen har et avvik på over 26%. Det skyldes at det ikke er ført budsjett på kalk 1,5 mill, Knaben sand prosjektet 5 mill., overforbruk på brøyting 1,25 mill. og strøing 0,4 mill. Kontoen vedlikehold i teknisk drift, ansvar kommunale boliger er overskredet med 1,8 mill. Konsulentbistand er overskredet med 2,26 mill., overskridelsen av bruk av konsulent bistad er stort sett knyttet opp mot plan og miljø, som Knaben sand prosjektet og oppmåling.

Posten "overføringer" er det et avvik på over 10 mill. Det skyldes at det ikke er budsjettet på konto "*til kommuner*" som gjelder voksenopplæringen. Det er når flyktninger flytter fra Kvinesdal kommune til en annen kommune, og de ikke er ferdig med introduksjonsprogrammet. Da må gjenværende midler som vi har fått fra staten føres over til bosettingskommunen for flyktninger. Avviket er på 1,5 mill. Konto "*tilskudd*" er det et avvik på 5 mill. Det gjelder Vei bakken Moi 3 mill, denne var ført i investeringsregnskapet og er en driftsutgift. Dette siden det er tilskudd til andres investeringer. Denne var det ikke budsjett på i driftsregnskapet. Kvinesdal kommune fører og regnskap for Listerfondet, her var det et avvik på 2 mill. Kvinesdal kommune verken taper/eller vinner ved at Kvinesdal kommune fører regnskapet for Listerfondet, men det kan være med å blåse opp regnskapet på de forskjellige konto artene som blir brukt. Ved NAV har vi en konto "*bidrag livsopphold andre*", denne var overskredet med 1,5 mill.

Vesentlige avvik i forhold til revidert budsjett:

I løpet av 2012 er det noen poster som har endret seg mye, se tidligere kommentarer ovenfor. Det er tilstrebet å ta høyde for de fleste endringene i løpet av 1 og 2 budsjettrevisjon, men man har ikke klart å utligne alle.

Resultat eksterne finanstransaksjoner

Som nevnt over skal brutto driftsresultat bidra til å dekke kommunens netto finanstransaksjoner. Når brutto driftsresultat ble negativt på 8 millioner kroner, betyr det at det ikke er midler fra driften til å dekke finanskostnadene. Resultatet for eksterne finanstransaksjoner ble negativt på 8,5 millioner kroner. Det var budsjettert med 9,76 mill. i minus og regnskapet viste 8,53 i minus. Årsaken er at vi har fått mer renteinntekter, gevinst på CDO-obligasjonen og mottatt mer i avdrag på sosiale utlån en budsjettert. Summen av brutto driftsresultat, resultat fra eksterne finanstransaksjoner og motpost avskrivninger ble dermed positivt med 5,75 millioner kroner. Revidert budsjett viste et negativt netto driftsresultat på 3,3 mill.

Kommunen har flytende og fast rente. Det er 90 millioner som er bundet opp til en renteswap på 4,68%. Det resterende av lånet har flytende rente på 3 MND NIBOR. 1 % renteøkning vil tilsi ca.3,3 millioner kroner i økte renteutgifter. Økonomisjefen hadde sett det formålstjenlig å ikke binde låneporteføljen til fastrente, men heller la hele låneporteføljen ha en flytende rente. Renteswapen har forfall dato 15.09.15 jfr. Note 16 i årsregnskapet 2012.

Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	2 012	Opprinnelig budsjett 2012	Reg. budsjett 2012	2 011
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	11 907 933	14 415 000	14 665 000	12 377 224

Kommunen fikk mindre renteutgifter enn det som var budsjettert. Denne posten består av renter på kommunallån.

Posten "*tap på finansielle instrumenter*" - eiendomsfondene Aberdeen Norden og Asia har falt i verdi.

Renteinntekter, utbytte og eieruttak	2 012	Opprinnelig budsjett 2012	Reg. budsjett 2012	2 011
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	21 092 455	24 697 000	20 599 000	25 831 771

Inntektene er fra renter av bankplasseringene, formidlingslån og aksjeutbytte Agder energi. I forhold til revidert budsjett hadde kommunen et positivt avvik på 0,493 millioner kroner. Det skyldes at renteinntekter fra bankplasseringene er høyere enn budsjettert. Kommunen har vært aktivt ute i bankmarkedet og fått gode avtaler i forhold til 3Mnd. Nibor. Kommunen har fremskaffet avtaler som ligger godt over 100 basis punkter til 3Mnd. Nibor i 2012. Bankavtalen med Kvinesdal sparebank ga 20 basispunkter i 2012. I 2013 bytter kommunen bank, fra Kvinesdal sparebank til Sparebanken pluss. Den nye bankavtalen vil gi innskudd på 135 basispunkt.

Posten "*Gevinst på finansielle instrumenter*" skyldes at CDO- obligasjonen er blitt verdsatt 0,2 mill. høyere enn i 2012 enn i 2011.

Avdrag investeringsformål

Minimumsavdrag	2 012	Opprinnelig budsjett 2012	Reg. budsjett 2012	2 011
Avdragsutgifter	17 756 240	15 500 000	15 700 000	15 553 772

Avdrag på lån til investeringsformål ble det et avvik på 2 mill. fra budsjett til regnskap. Kommunen har økt avdragsutgiftene med 2,2 mill. fra 2011 til 2012. Det er 2 mill. som skyldes for lite beregnet minimumsavdrag i budsjettet. Kommunen beregner minste tillatte avdrag ved å ta sum årets avskrivninger multiplisert med lånegjelden pr. 1/1 i regnskapsåret. Deretter dividerer vi med bokførte anleggsmidler pr.1/1 i regnskapsåret. Jfr. Note 9 i årsregnskapet 2012.

Det økonomiske handlingsrommet påvirkes av i hvilken grad kapitalutgiftene binder opp andeler av driftsinntektene.

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter viser hvor mye som kan disponeres til avsetninger og investeringer etter at driftsutgifter, renter og avdrag er betalt. For å sikre en forsvarlig formuesforvaltning, er det anbefalt at netto driftsresultat i prosent av inntektene minimum bør være 3 prosent samlet for kommunesektoren. For å opprettholde et stabilt investeringsnivå uten reell økning av gjelden, er det nødvendig at netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene holder seg på et relativt høyt nivå.

Netto driftsresultat for Kvinesdal kommune er på 1,2 prosent.

Korrigerer vi for premieavviket for KLP og SPK blir nettodriftsresultat -0,4 %.

Regnskapsmessig mindre forbruk:

Bunnlinjen i kommunens driftsregnskap kalles regnskapsmessig mindreforbruk/merforbruk. Kommuneregnskapet er finansielt orientert og tar utgangspunkt i inntektene som kommunen har tilgjengelig. Et forbruk ut over inntektene er dermed et merforbruk og gir et underskudd. Bunnlinjen tar opp i seg både ordinære driftsposter, renter og avdrag samt de interne finanstransaksjonene. Interne finanstransaksjoner er bruk av og avsetning til fond og overføring til investeringsregnskapet .

Regnskapet for Kvinesdal kommune viser et regnskapsmessig mindreforbruk på 9,75 mill. Korrigerer vi for premieavviket blir det reelle mindreforbruket på 0,35 mill.

Årsaken til mindreforbruket kan oppsummeres slik:

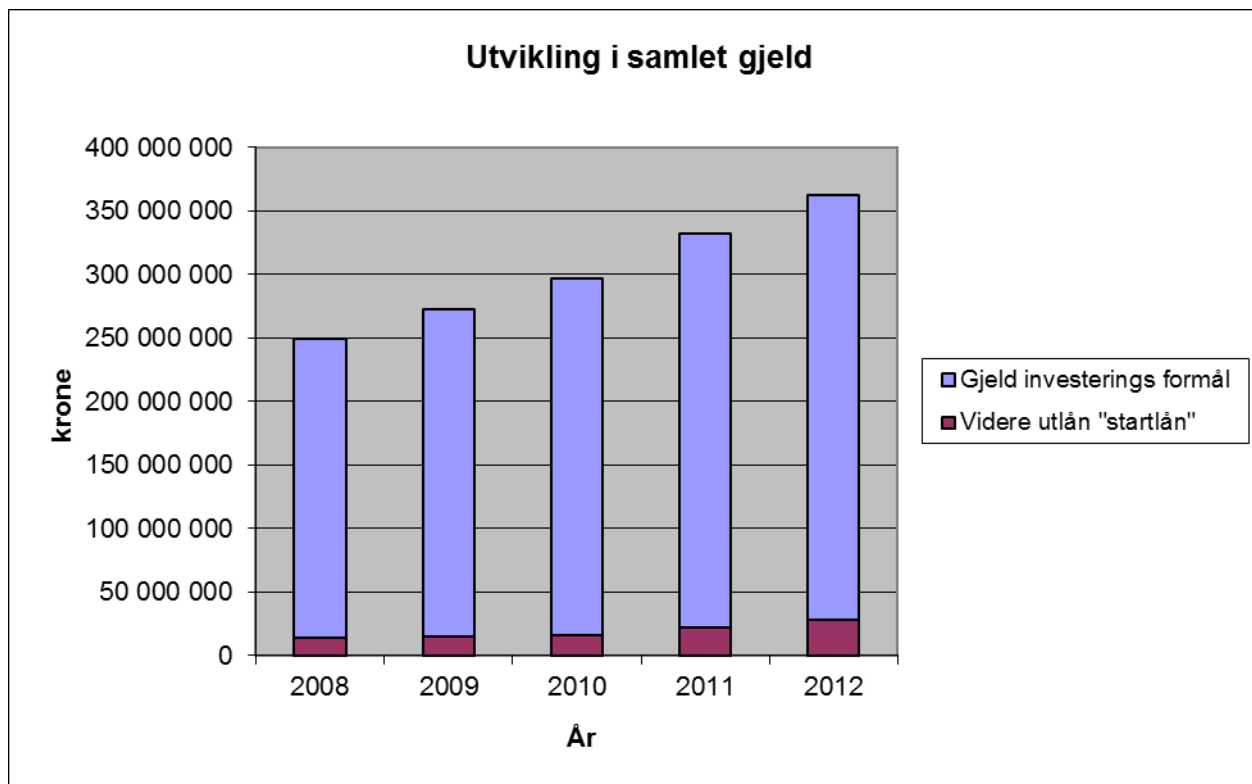
• Mindreforbruk i drift	1,344 mill.
• Mindre Årsgebyr og tilkoblingsavgift VA-området	-2,084 mill.
• Interkommunalt samarbeid	-0,154 mill.
• Tilleggsbevilgning politisk	0,084 mill.
• Pensjon (premieavvik 9,4 mill)	3,446 mill.
• Lønnsputten	0,774 mill.
• Personskatt	1,361 mill.
• Mindre eiendomsskatt	-0,020 mill.
• Mer konsesjonskraftsalg	0,070 mill.
• Økt rammetilskudd	1,129 mill.
• Økt integreringstilskudd	2,396 mill.
• Økt moms refusjon	0,557 mill.
• Økt rentekompensasjon	0,138 mill.
• Mindre renteutgifter	2,475 mill.
• Mer renteinntekter	0,389 mill.
• Finansinntekter økt	0,210 mill.
• Tapsføring på Aberdeen eiendomsfond	-0,311 mill.
• Mer avdrag på lån	-1,998 mill.
• Mindre i aksjeutbytte	-0,055 mill.

Utviklingen i kommunens lånegjeld:

Kommunens sin andel av lånefinansiering av sine investeringer, medfører rente- og avdragsutgifter i driftsregnskapet. Kommuneloven stiller også som kjent krav til hvor store avdrag som minimum må dekkes over driftsbudsjettet. KL.§ 50 pkt.7.

Kvinesdal kommunes gjeld er fordelt på to hovedgrupper. Dette er lån opptatt til investeringsformål og lån knyttet til videre utlåneordninger – ”startlån”. Kvinesdals kommunes gjeldsforpliktelse øker i forhold til de andre årene. Dette skyldes store årlige investeringer, samt liten egenfinansieringsevne.

Nedenfor vises utviklingen fra 2008 til 2012 i graf og tabell.

	2008	2009	2010	2011	2012
Gjeld investerings formål	235 240 395	257 206 134	280 531 602	309 576 791	334 372 726
Videre utlån "startlån"	13 979 980	15 002 856	16 424 999	22 244 256	27 853 211

Gjeldsgraden:

Gjeldsgraden (sum gjeld/sum egenkapital) viser forholdet mellom hvor stor gjelden er i forhold til egenkapitalen. En gjeldsgrad på 1 vil si at kommunen har like stor gjeld som egenkapitalen. Jo mindre dette forholdstallet er jo mer solid er kommunen.

Nedenfor vises utviklingen i gjeldsgraden fra 2008-2012:

2012	2011	2010	2009	2008
2,86	2,56	1,94	1,94	1,91

Avviksanalyse av driften:

Regnskapsskjema 1B Driftsregnskapet, fordelt på virksomhetsområder				
	Regnskap 2012	Opprinnelig budsjett 2012	Revidert budsjett 2012	Regnskap 2011
Støtte	22 639 769	21 588 000	23 289 937	21 277 018
Rådmann og fellesutgifter	17 518 380	20 134 000	19 704 935	20 832 241
Servicekontoret	2 794 416	2 812 000	2 919 000	2 773 057
Kirken	4 310 000	4 310 000	4 303 000	3 835 063
Grunnskole felles/etterutdanning	1 062 204	3 006 276	1 852 276	1 556 834
Liknes skole	21 863 654	19 803 974	20 863 974	19 904 341
Austerdalen skole	6 652 293	6 509 732	6 799 627	6 704 399
Vesterdalen skole	6 373 279	6 096 434	6 394 534	5 837 817
Kvinlog skule	9 727 429	9 320 987	9 726 987	9 599 160
Feda skole	6 290 850	5 897 173	6 149 673	6 308 343
Kvinesdal ungdomsskole	19 490 005	18 933 924	19 710 324	18 467 101
Barnehager	34 076 468	33 421 500	34 523 000	31 304 967
Disposisjonskonto	(1 974 940)	(251 000)	464 000	-5 203 584
NAV	9 565 694	9 203 000	9 349 310	10 212 354
Levekår	23 320 711	24 658 000	25 753 000	26 315 263
Boligbaserte tjenester	31 010 995	27 715 000	28 832 180	28 731 602
Åpen omsorg	40 127 836	36 015 000	37 288 480	38 460 808
Kvinesdal bo og rehabiliteringssenter	38 423 152	36 430 000	37 887 500	37 618 662
Plan og miljø enheten	7 034 291	6 656 000	7 416 600	4 702 097
Kulturenheten	9 921 467	9 381 000	10 028 000	9 399 816
Teknisk drift	29 209 141	21 952 000	27 575 434	23 356 044
VA-området	-3 079 171	0	-5 163 434	
Interkommunale samarbeider	13 677 383	12 563 000	13 523 000	3 234 419
Tilleggsbevilgninger	0	200 000	84 200	0
Pensjon	(2 146 271)	1 300 000	1 300 000	-2 607 072
Lønnpotten	-	10 200 000	774 000	0
Vindkraft anlegg	(34 103)	-	(34 000)	-30 613
Næring				1 574 000
Juridisk bistand "Terra-saken"	50 560			
Netto fordelt til drift	347 905 492	347 856 000	351 315 537	324 164 137

Sektorer	Regnskap 2012	Opprinnelig budsjett 2012	Revidert budsjett 2012	Avvik
Skolesektoren	71 459 713	69 568 500	71 497 395	37 682
Barnehagesektoren	34 076 468	33 421 500	34 523 000	446 532
Pleie og omsorgssektoren	132 882 694	124 818 000	129 761 160	-3 121 534
Sektor for samfunnsutvikling	98 683 157	91 726 000	100 283 216	1 600 059

Driften fikk økt rammene med 3,459 mill. i første budsjettrevisjon og andre budsjettrevisjon. Mange av disse bevilgninger vil også ha effekt for 2013 og fremover.

Kommentarer til regnskapsskjema 1B.

Støtte:

Denne enheten dekker utgifter til kommunekassen og politiske styringsorgan. Enheten viser et mindre forbruk på 0,65 mill i forhold til regnskap og budsjett. Enheten har fått økt sin ramme med prosjektene mobildekning Austerdalen – nord Lindland bro og prosjekt kommunikasjon fiber. Prosjektene er ikke ferdige og resterende beløp er 0,29 mill. og 0,302 mill. Det medfører at der reelle mindreforbruket er på 0,058 mill. Det vil i en egen sak bli fremmet forslag om å videreføre disse prosjektene ved bruk av fond.

Rådmann og fellesutgifter:

Samlet sett gikk rådmannen/stab med et mindreforbruk på 2,2 mill. Det største mindreforbruket er under ansvar fellesutgifter på 1,7 mill. Årsaken til avviket er at det er brukt mindre penger enn budsjettet.

Skolene og barnehagene:

Totalt så hadde skolene et mindreforbruk på 0,038 mill.

- **Liknes barneskole** har et merforbruk på 1,0 mill., avvik på -4,8%. Det skyldes i all hovedsak før høy bemanning.

Barnehagene hadde et mindreforbruk på 0,447 mill. Avviket er stort sett fra lønnspostene.

Pleie og omsorgssektoren:

Omsorgssektoren gikk med et merforbruk på -3,1 mill.

De enheter som er årsaken til merforbruket er Åpen omsorg, Kvinesdal bo og rehabilitering og Boligbaserte tjenester.

- **Enheten Levekår**
Det gode resultatet på 2,4 mill. skyldes i all hovedsak:
Merinntekt på voksenopplæringen i forhold til budsjett, her har vi fått inn 1,8 mill. mer i statstilskudd enn budsjettet. Voksenopplæringen har hatt større gruppe med samme bemanning. Det medfører at vi får synergieffekt av stordriftsfordelen.
- **Boligbaserte tjenester** hadde et merforbruk på 2,179 mill. Det meste av forbruket skyldes overforbruk av lønnsutgifter og vikarbruk.
- **Åpen omsorg** hadde et merforbruk på 2,84 mill., det skyldes i hovedsak tre avdelinger.
Hjemmesykepleien, Fedaheimen og Fjotland omsorgssenter, årsaken er vikarbruk.
Hjemmesykepleien hadde alene et merforbruk på 1,4 mill.
- **Kvinesdal bo og rehabilitering**, merforbruket på 0,535 mill. skyldes i hovedsak vikarbruk.

Sektor for samfunnsutvikling:

- **Plan og miljøenheten** har et mindreforbruk på 0,389 mill.
Forklaringen er at enheten har fått inn mer inntekter fra behandlingsgebyrer i forhold til budsjettet.
- **Kulturenheten** har et mindreforbruk på 0,106 mill. Fritidsklubben har kun vært i drift det første halvåret. Der er mindreforbruket 0,529 mill. Enheten kultur skulle kommet totalt sett ut med et mindreforbruk på 0,529 mill. Det reelle resultatet korrigert for Fritidsklubben blir at kulturenheten har gått med 0,423 mill. i merforbruk.
- **Teknisk drift**
Enheten hadde totalt sett et merforbruk på 1,63 mill. Merforbruket skyldes høye kostnader til strøing og brøyting.
- **Nav**
Enheten har et merforbruk på 0,216 mill.
Det skyldes et overforbruk på konto bidrag livsopphold andre.

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet omfatter utgifter og inntekter til investeringer i bygg og anlegg, kjøp og salg av aksjer\andeler, renter og avdrag videreutlån og utlån av egne midler. I investeringsregnskapet føres i tillegg avsetninger og bruk av fond til investeringsformål. Investeringsregnskapet er et selvstendig regnskap.

Regnskapsskjema 2A Investeringsregnskapet				
	Regnskap 2012	Opprinnelig budsjett 2012	Revidert budsjett 2012	Regnskap 2011
FINANSIERINGSBEHOV				
Investeringer i anleggsmidler	41 373 936	21 220 000	70 283 551	42 229 641
Utlån og forskutteringer	17 539 439	7 000 000	22 944 314	7 918 137
Avdrag på lån	1 430 870	2 000 000	2 000 000	1 492 284
Dekking av tidligere års udekket	-	-	-	-
Avsetninger	3 100 390	400 000	1 827 646	-
ÅRETS FINANSIERINGSBEHOV	63 444 635	30 620 000	97 055 511	51 640 062
FINANSIERING				
Bruk av lånemidler	(45 797 545)	(24 424 000)	(70 546 892)	-32 790 420
Inntekter fra salg av anleggsmidler	(1 066 051)	-	(1 030 000)	-3 566 879
Tilskudd til investeringer	(700 000)	-	(700 000)	-385 000
Mottatt avdrag på utlån og refusjoner	(7 350 978)	(2 000 000)	(8 921 000)	-2 757 199
Andre inntekter	(630 320)	(1 912 000)	(690 000)	-1 674 000
SUM EKSTERN FINANSIERING	-55 544 895	-28 336 000	-81 887 892	-41 173 497
Overført fra driftsbudsjettet	(3 492 000)	(2 284 000)	(3 492 000)	-10 251 643
Bruk av avsetninger	(4 407 740)	-	(11 675 619)	-214 922
SUM FINANSIERING	-63 444 635	-30 620 000	-97 055 511	-51 640 062
UDEKKET (-)/UDISPONERT	0	0	0	0

Investeringsregnskapet viser et finansieringsbehov på 63,4 millioner kroner. Ca. 72 prosent av finansieringen består av låneopptak og resten er fra bruk av fond og overførsel fra drift til investering. Investeringsregnskapet viser et udekket beløp på 0 kroner. Det vil bli fremmet en egen sak i forbindelse med årsavslutningen angående videreføring av investeringsprosjekter som ikke er avsluttet i 2012.

Kommunen har brukt veilederen i "budsjettering av investeringer og avslutning av investeringsregnskapet" som er utgitt av kommunal- og regionaldepartementet ved avslutning av investeringsregnskapet. Prosjektlederne har etter beste evne gitt beskjed til økonomisjefen at noen av prosjektene kan nedskrives budsjettmessig. Dette for at investeringsbudsjettet er 1 årig. Selv om prosjektlederne har lagt vekt på å nedskrive til virkelig nivå, har vi en differanse på 33,6 mill. Avviket er fortsatt stort ca. 35 %. Det skyldes at prosjektene er nedskrevet med for lite beløp og at noen av prosjektene ikke er igangsatt i 2012.

Skjemaet nedenfor viser prosjekter som er ferdigstilt. Det som er markert med grønt er mindreforbruk.

Prosjekt nr.	Prosjekt navn	Konto navn	Regnskap	Opprinnelig budsjett 2012	Revidert budsjett 2012	Avvik
86	Egenkapitalinnskudd KLP		859 439	1 000 000	860 000	561
221	Nytt inngangsparti, Kvinesdalheimen		11 958	0	8 507	-3 451
237	Fjotland barnehage-utbygging		185 176	0	140 000	-45 176
264	Faret 2, bro		218 650	0	219 000	350
383	Ovner til kjøkken Kvinesdal bo og rehab		61 875	0	48 718	-13 157
384	Nye madrasser og senger Kvinesdal bo		191 544	200 000	210 681	19 137
446	Feda skole uteområde		0	0	7 759	7 759
457	Internprosjektering		1 150 000	1 150 000	1 150 000	0
460	Støyvoll Øye industriområde		820 040	0	821 000	960
476	Boligbaserte utbygging kontor K83\10		237 003	244 079	0	7 076
483	Skjærgårdsparken Sande		1 000 000	0	1 000 000	0
484	Ombygging av Åmotsmarka 6 avdeling 2011		68 233	0	68 000	-233
494	Skiløypekryssing Stølsåna F149/12		286 241	0	250 000	-36 241
494	Skiløypekryssing Stølsåna F149/12	Bruk av ubu inv. fond	-127 136	0	-127 136	0
494	Skiløypekryssing Stølsåna F149/12	Bruk av nær.fond	-22 864	0	-22 864	0
494	Skiløypekryssing Stølsåna F149/12	Bruk av bundne fond	-100 000	0	-100 000	0
494	Skiløypekryssing Stølsåna F149/12		36 241	0	0	-36 241
613	Knaben leirskole, oppgradering svømmeb		239 306	0	290 149	50 843
634	Solli bru K83\10		2 609 213	0	2 570 164	-39 049
641	Kvinlog skule svømmebasseng K83\10		245 077	0	263 671	18 594
643	Opprusting gruvebakken Knaben K83\10		118 325	0	115 285	-3 040
643	Opprusting gruvebakken Knaben K83\10	inntekter/refusjoner	-13 832	0	0	13 832
643	Opprusting gruvebakken Knaben K83\10		104 493	0	115 285	10 792
653	Påkostning liknes skole 5.klassetrinn		23 087	0	23 537	450
654	Dugeveien K32/11		1 494 532	0	360 000	-1 134 532
654	Dugeveien K32/11	Overf. fra andre	-1 134 532	0	0	1 134 532
			360 000	0	360 000	0
657	Ungdomsskole reasfaltering K95/11		147 673	150 000	150 000	2 327
665	Kommunale broer utbedring		506 097	0	500 000	-6 097
667	Mobile strøsandlager		101 000	0	100 000	-1 000
672	Knaben pumpelinje		283 360	0	300 000	16 640
681	Erosjonsprosjektet Knaben K53/11		2 468 748	0	2 437 376	-31 372
698	Sikring av grunnvannskilden kultu		17 917	0	14 158	-3 759
701	Feda brygge og småbåthavn		954 558	0	378 000	-576 558
701	Feda brygge og småbåthavn	Tilsk.fylkeskomm.	-30 000	0	0	30 000
701	Feda brygge og småbåthavn	Bruk av ub.inv fond	-850 000	0	-850 000	0
701	Feda brygge og småbåthavn		74 558	0	0	-74 558
947	Elektronisk arkiv sensitiv (bud-09)		18 425	0	18 713	288
969	IT-brannmur skoleserver div backup		189 737,50	-	189 713,00	-24,50
			12 228 849	2 744 079	11 869 716	-118 340

Prosjekter som ikke har budsjettvedtak i 2012:

Prosjekt nr.	Prosjekt navn	Regnskap	Opprinnelig budsjett 2012	Revidert budsjett 2012	Avvik
391	Kjøp av hybelbygg Dalansv.21. K40/11*	272 818	0	0	-272 818
676	Øvre Egeland kommunal lekeplass	28 350	0	0	-28 350
762	Brøytepløger	285 000	0	0	-285 000
586 168					-586 168

*Denne har det vært budsjettvedtak på i 2011, prosjektet var ferdigstilt i forbindelse med årsregnskapet 2011. Det har i budsjettåret 2012 påløpt utgifter på 0,273 mill.

Salg av tomter og næringsareal:

Prosjekt nr.	Prosjekt navn	Konto navn	Regnskap	Opprinnelig budsjett 2012	Revidert budsjett 2012	Avvik
60	Øye industriområde	Avsetn. næringsfondet	340 000	400 000	400 000	60 000
60	Øye industriområde	Andre salgsinntekter	-340 000	-400 000	-400 000	-60 000
60	Øye industriområde		0	0	0	0
295	Salg boligtomter	Avsetn. ubudne kap.fond	690 000	0	690 000	0
295	Salg boligtomter	Andre salgsinntekter	-290 320	0	-290 000	320
295	Salg boligtomter	Salg av boligtomter	-1 027 268	0	-1 030 000	-2 732
295	Salg boligtomter	Salg av andre arealer	-38 783	0	0	38 783
295	Salg boligtomter	Gebyr/refusjoner	-9 000	0	0	9 000
295	Salg boligtomter		-675 371	0	-630 000	45 371

Prosjekter som ikke er påbegynt i 2012:

Prosjekt nr.	Prosjekt navn	Konto navn	Regnskap	Opprinnelig budsjett 2012	Revidert budsjett 2012	Avvik
248	Kvinesdalsskolen lekeapparater K83\10		-	100 000	100 000	100 000
259	Skolebibliotek mediatek K83\10		-	300 000	600 000	600 000
275	Opoftede næringsområde		-	-	-207	-207
288	Storekvina tiltak langs riksveg/F163/12 sluttførin		-	-	600 000	600 000
300	Fjotland omsorgssenter Sansehagen		-	-	76 344	76 344
362	Geovekst		-	300 000	709 830	709 830
376	Tursti, Krågehølen - Liknes		-	-	500 000	500 000
400	Tiltak sentrumsplan K95/11		-	2 000 000	2 000 000	2 000 000
418	Kvinlog skule uverskur K95/11		-	120 000	120 000	120 000
435	Helsestasjonen møterom K95/11		-	900 000	100 000	100 000
436	Åmotsmarka skole ventilasjon K95/11		-	150 000	150 000	150 000
464	Hauglandsli kalkanlegg		-	-	131 411	131 411
464	Hauglandsli kalkanlegg	Bruk av bundne investeringsfond	-	-	-131 411	-131 411
464	Hauglandsli kalkanlegg		-	-	-	-
465	Park uteområder skoler (25599077)		-	-	75 000	75 000
465	Park uteområder skoler (25599077)	Bruk av bundne investeringsfond	-	-	-75 000	-75 000
465	Park uteområder skoler (25599077)		-	-	-	-
470	Kleivebakken boligfelt drikkevannskilde		-	-	634	634
472	Ny kikkert K74/10		-	-	150 000	150 000
475	Austerdalen barnehage utbygging K83\10		-	-	250 000	250 000
477	Innkjøp modul Gisline K83\10		-	-	200 000	200 000
479	Liknes skole trafikksikkerhetstiltak K83\10		-	600 000	1 200 000	1 200 000
481	Kommunale lekeplasser		-	300 000	-	-
537	Førland museum garasje K83\10		-	-	250 000	250 000
542	Utvidelse 2. byggetrinn Kulturhuset		-	-	400 000	400 000
637	Enøk Knaben Leirskole K83\10		-	-	39 160	39 160
638	Snøfangere kommunale bygg K83\10		-	-	100 000	100 000
642	Brannjør Feda omsorgssenter K83\10		-	-	60 267	60 267
646	Feda renseanlegg K83\10		-	3 000 000	500 000	500 000
655	Traktor teknisk drift K95/11		-	500 000	500 000	500 000
656	Direktevarsling 110 renseanlegg		-	350 000	350 000	350 000

659	Nødstrømsaggregat Fjotland K95/11	-	500 000	500 000	500 000
664	Åmot bofellesskap 4 leiligheter	-	-	2 100 000	2 100 000
943	DDV (bud-09)	-	-	545	545
950	Strømaggregat serverrom (bud-09)	-	-	424 946	424 946
965	Skole/barnehagefaglig program 2010	-	-	465 125	465 125
966	Kommunikasjon fiber sentrum 2010	-	-	124 134	124 134
976	IKT-Utstyr skole/bhg K37/12	-	-	350 000	350 000
		-	9 120 000	12 920 778	12 920 778

Finansiering av prosjektene:

Prosjekt nr.	Prosjekt navn	Regnskap	Opprinnelig budsjett 2012	Revidert budsjett 2012	Avvik
710	Bruk av lån	-29 117 545	-18 424 000	-48 462 578	-19 345 033
711	Bruk av ubundne invest fond	-1 220 829	-	-1 220 829	-
712	Bruk av disposisjonsfond	-1 349 265	-	-8 410 733	-3 660 000
713	Bruk av bundet investeringsfond	-737 646	-	-737 646	-
715	Bruk av overføring fra drift til inv	-3 492 000	-2 284 000	-3 492 000	-
717	Andre inntekter refusjoner	-	-	-700 000	-700 000
718	Spillemidler	-700 000	-	-700 000	-
720	Andre tilskudd fylkeskommune	-	-	-121 000	-121 000
730	Avsetning ubunden investeringsfond	737 646	-	737 646	-
		-35 879 640	-20 708 000	-63 107 140	-23 826 033

Prosjektene er blitt finansiert av bruk av lån, fond og tilskuddsmidler. Resten av finansieringsmidlene er bundet opp mot prosjektene som ikke er avsluttet og som skal videreføres til budsjettåret 2013.

Post "Utlån og forskuttering" her er avviket 5,4 mill. Denne posten består av utlån til Fylkeskommunen i forbindelse med forskuttering vei Træland. Budsjettet viser 10 mill. og kommunen har i 2012 utbetalt 9 mill. til Fylkeskommunen. Avviket på 1 mill. vil bli utbetalt i løpet av 2013. Den siste posten i "utlån og forskuttering er formidlingslån. Resten av avviket på 4,4 mill. skyldes at det ikke er utbetalt formidlingslån i henhold til budsjettet 2012.

Punktet " *Avdrag - formidlingslån*" det er hva kommunen har betalt i avdrag til husbanken. Det er budsjettet 0,6 mill. for mye.

Punktet " *Avsetninger*" her er det et avvik på 1,3 mill. det skyldes at det er avsatt 1,3 mill. på et bundet investeringsfond forbeholdt startlån. Det vil si at innbyggerne har betalt inn ekstra på formidlingslånen. Som det fremgår av KRS nr. 3 reserverer kommuneloven § 50 nr. 7 c) inntekter fra mottatte avdrag på utlån og refusjoner fra forskutteringer til nedbetaling av kommunens innlån. Dersom kommunen faktisk betaler mindre avdrag enn mottatte avdrag og refusjoner skulle tilsi, skal derfor det overskytende beløpet avsettes til bundet investeringsfond. Dette fondet kan kun anvendes til å dekke avdrag på og innfrielse av innlån.

Punktet ”*mottatt avdrag på utlån og refusjoner*”, denne posten består av hva innbyggerne har betalt inn i avdrag til startlånene og hva vi har fått av refusjoner fra f.eks. Fylkeskommunen. Årsaken til avviket mellom regnskap og revidert budsjett er at forventet tilskudd fra fylkeskommunen ikke er blitt mottatt eller inntektsført av kommunen i 2012.

Regnskapsskjema 2B investeringsregnskap viser oversikt over de forskjellige prosjektene med sammenligning av regnskap og budsjett. Disse er vist i årsregnskapet.

Investeringsregnskapet viser at egenfinansieringsgraden i 2012 var på ca.28%. Den høye lånefinansieringsgraden innebærer en betydelig gjeldsoppbygging.

Balansen:

Oversikt over balansen				
Kap.		Noter	2 012	2 011
	Eiendeler		1 389 215 428	1 305 907 123
2.2	Anleggsmidler		1 152 500 653	1 083 266 688
2.27-2.29	Faste eiendommer og anlegg	8	420 767 152	410 662 853
2.24-2.26	Utstyr, maskiner og transportmidler	8	78 143 464	69 889 098
2.22-2.23	Utlån		36 789 646	22 983 711
2.20	Pensjonsmidler	15	417 525 921	381 315 995
2.21	Aksjer og andeler	6	199 274 469	198 415 030
2.1	Omløpsmidler	1	236 714 775	222 640 435
2.19	Premieavvik	15	26 101 654	14 289 040
2.13-2.17	Kortsiktige fordringer	13	38 638 109	46 285 209
2.18	Aksjer og andeler	7	2 179 400	2 490 734
2.12	Sertifikater		-	-
2.11	Obligasjoner	7	1 410 000	1 200 000
2.10	Kasse/bank/post		168 385 613	158 375 452
	<i>Sum eiendeler</i>		1 389 215 428	1 305 907 123
	Egenkapital og Gjeld			
2.5	Egenkapital		360 147 794	365 997 213
2.56	Disposisjonsfond	3	52 434 971	58 723 336
2.58	Endring av regnskapsprinsipp	19	(7 917 166)	(7 917 166)
2.51-2.52	Bundne driftsfond	3	23 265 700	22 757 313
2.53-2.54	Ubundne invest.fond	3	2 120 005	2 890 324
2.55	Bundne invest.fond	3	1 332 744	737 646
2.5950	Regnskapsmessig mindreforbruk		9 750 324	2 847 878
2.5900	Regnskapsmessig merforbruk		-	-
2.5960	Udisponert i investeringsregnskapet		-	-
2.5970	Udekket i investeringsregnskapet		-	-
2.5990	Kapitalkonto		279 161 217	285 957 884
	Gjeld			
2.4	Langsiktig gjeld	16	912 642 786	832 817 697
2.40	Pensjonsforpliktelse	15	550 416 849	500 996 650
2.41-2.42	Ihendehaverobligasjonslån		-	-
2.43-2.44	Sertifikatlån		-	-
2.45-2.49	Andre lån		362 225 937	331 821 047
2.3	Kortsiktig gjeld	1	116 424 850	107 092 213
2.31	Kassekreditt		-	-
2.32-2.38	Annen kortsiktig gjeld	5,13	113 819 434	105 584 656
2.39	Premieavvik		2 605 415	1 507 557
	<i>Sum EK og gjeld</i>		1 389 215 430	1 305 907 123
			-	-
	Memoriakonti			
2.9	Memoriakonto		(0)	(0)
2.9100	Ubrukte lånemidler		39 303 347	35 508 892
2.9200-29899	Andre memoriakonti		2 486 393	744 137
2.9999	Motkonto for memoriakontiene		(41 789 740)	(36 253 030)

Eiendeler:

Anleggsmidlene:

Verdiendring på anleggsmidlene fra 2011 til 2012 skyldes aktivering av nye investeringer i 2012 og avskrivninger av alle anleggsmidlene.

Pensjonsmidlene har blitt økt med 36 mill. fra 2011 til 2012, disse utgjør KLP (kommunale landspensjonskasse og SPK (statens pensjonskasse). Denne økningen er basert på beregninger som viser forskjellen mellom innbetalinger, forventet avkastning av pensjonsmidler og faktisk utbetalinger.

Omløpsmidler:

Premieavvik fra KLP var på hele 11,6 mill. Det er dette som er årsaken til økningen fra 2011 til 2012. Premieavvik er forskjellen på innbetalt premie og regnskapsført kostnad.

Nettovirkningen er at driftsregnskapet belastes med pensjonskostnaden=betalt pensjonspremie-premieavvik. Blant omløpsmidlene settes det opp i balansen et akkumulert premieavvik i 10 år.

Bankinnskudd har økt med 10 mill. og fordringene har blitt økt med 7,7 mill. fra 2011 til 2012.

Egenkapital og gjeld:

Egenkapital:

Egenkapitalen er svekket fra 2011 til 2012. Det skyldes bruk av disposisjonsfond og at kapitalkontoen har blitt redusert. Årsaken til at kapitalkontoen er blitt svekket er i hovedsak bruk av lånemidler på 45,8 mill., endring i pensjonsforpliktelser (økning) 49,4 mill. og avskrivninger av anleggsmidler på 22,2 mill.

Kapitalkontoen er differansen mellom balanseført verdi av anleggsmidler og langsiktig gjeld, justert for ubrukte lånemidler. Hvor ubrukte lånemidler er andel av langsiktig gjeld som ikke er regnskapsført i investeringsregnskapet. Kapitalkontoen viser egenkapitalfinansiert andel av anleggsmidlene. $(279,16/1152,50)*100=24,2\%$

Kapitalkonto per.31.12.12 = 279,16 mill.
+Langsiktig gjeld per.31.12.12 = 912,64 mill.
-Ubrukte lånemidler per.31.12.12 = 39,30 mill.
=Anleggsmidler per.31.12.12= 1152,50 mill.

Tabellen under viser utviklingen i egenkapitalfinansiert andel av anleggsmidlene fra 2008 til 2012:

2012	2011	2010	2009	2008
24,2 %	26,4 %	33,4 %	35,7 %	39,0 %

Gjeld:

Årsaken til økning i gjeld er økte pensjonsforpliktelser, og lånefinansiering av investeringene. Kortsiktig gjeld har også økt, det skyldes i hovedsak disse postene

- Skyldigarbeidsgiveravgift
- Beregnet variabel lønn
- Skyldige feriepenger
- Bilag vedrørende 2012.

Arbeidskapital:

Differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld er arbeidskapitalen. Den gir uttrykk for kommunens evne til å betjene gjelden (forpliktelsene). Hvis endring i arbeidskapitalen er positiv så indikerer det at kommunens likviditet har blitt styrket igjennom året.

Arbeidskapitalen sier noe om kommunens likviditet			
	2012	2011	2010
Omløpsmidler	236 714 775	222 640 435	203 129 928
Kortsiktig gjeld	116 424 850	107 092 213	109 945 883
Arbeidskapital	120 289 925	115 548 223	93 184 045
Korrigert for ubrukte lånemidler	-39 303 347	-35 508 892	-16 388 812
Bokført Arbeidskapital	80 986 578	80 039 331	76 795 233

Bokført Arbeidskapital	80 986 578	80 039 331	76 795 233
Akkumulert premieavvik	-23 496 239	-12 781 483	-12 838 019
Reell arbeidskapital	57 490 339	67 257 848	63 957 214
Bundne investeringsfond	1 332 744	737 646	737 646
Bundne driftsfond	23 265 700	22 757 313	24 304 455
Frie midler	32 891 895	43 762 889	38 915 113

Likviditet

Forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld kalles likviditetsgrad. Denne forteller om kommunens evne til å dekke sine kortsiktige forpliktelser.

Det er to likviditetsgrader:

Likviditetsgrad 1 = omløpsmidler/kortsiktig gjeld, og bør være større enn 2.

Likviditetsgrad 2 = mest likvide omløpsmidler/kortsiktig gjeld, og bør være større enn 1.

Jo høyere tallet er jo bedre, uansett bør likviditetsgrad 2 være større enn 1.

Kommunens likviditetsgrad i 2012 er på:

- Likviditetsgrad 1 = 2,03
- Likviditetsgrad 1 (uten premieavvik) = 1,81
- Likviditetsgrad 2 = 1,78

Tabellen under viser likviditetsgrad 1 og 2 i perioden 2008 til 2012.

Vi ser at likviditeten er nokså uforandret fra 2011 til 2012.

Likviditetsgrad 1 og 2.					
	2012	2011	2010	2009	2008
L1	2,03	2,08	1,85	1,71	1,68
L1(u/premieavviket)	1,85	1,97	1,73	1,59	1,57
L2	1,78	1,91	1,28	1,12	0,73

Konklusjonen er at kommunen har en god likviditet.

Kommunens "frie" fond per 31.12.12

Disposisjonsfondet	= 52,4 mill.
-Premieavvik	= 23,5 mill.
-politisk fordelte oppgaver	= 11,9 mill.
<hr/>	
"Frie" midler som ikke er bundet opp	= 17,0 mill.
Mindreforbruk som skal fordeles	= 9,75 mill.

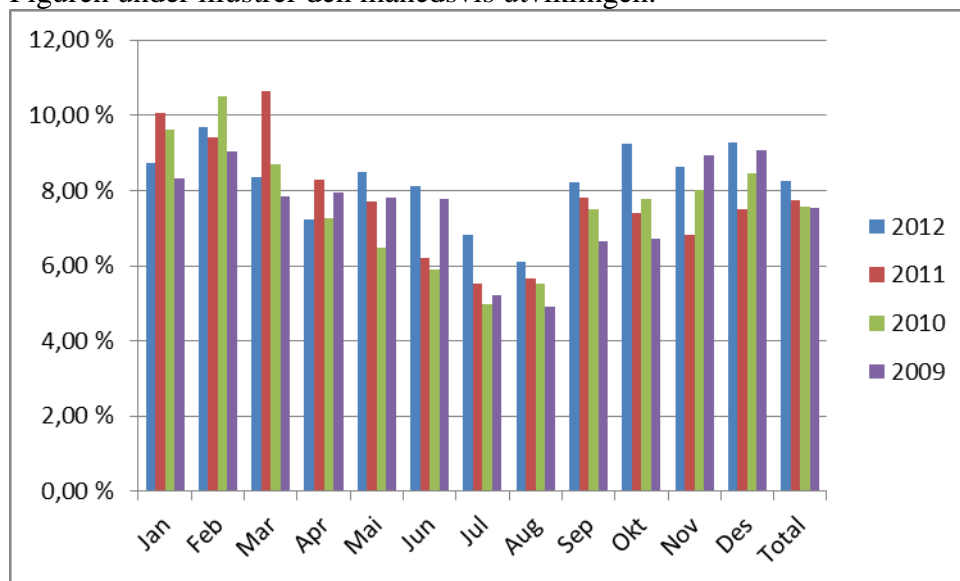
Sykefravær:

Sykefraværspersent- månedstall og samlet fravær for 2009 og 2012

	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des	Total
2012	8,73 %	9,70 %	8,36 %	7,23 %	8,49 %	8,12 %	6,81 %	6,09 %	8,22 %	9,24 %	8,62 %	9,26 %	8,24 %
2011	10,06 %	9,40 %	10,65 %	8,28 %	7,71 %	6,22 %	5,54 %	5,67 %	7,82 %	7,39 %	6,82 %	7,51 %	7,76 %
2010	9,62 %	10,49 %	8,69 %	7,25 %	6,49 %	5,90 %	4,98 %	5,52 %	7,50 %	7,78 %	8,03 %	8,45 %	7,56 %
2009	8,33 %	9,04 %	7,83 %	7,95 %	7,81 %	7,79 %	5,23 %	4,91 %	6,64 %	6,73 %	8,92 %	9,07 %	7,52 %

Oppstillingen viser den månedsvise utviklingen av sykefraværet fra 2009 til og med 2012. Samlet ble sykefraværspersenten 8,24 % i 2012. Det er en oppgang på 6,5% fra 2011 til 2012. Trenden fra 2009 til 2012 er at sykefraværet øker. Dette er også en nasjonal trend. Sammenlignet med kommunene i Agder ligger Kvinesdal kommune omtrent midt på treet. Det er bevilget midler til sykefraværspersent og det arbeides med forslag til tiltak.

Figuren under illustrer den månedsvise utviklingen.

Tabellen viser kortids- og langtidsfraværet i prosent for kommunen i 2010 og 2011.

År	Totalt	Kort-	Lang-
	Fravær%	Tids%	Tids%
2012	8,24	2,23	6,01
2011	7,74	2,04	5,7
2010	7,55	2,09	5,46

Likestilling og mangfold:

Kommuneloven §48, nr.5, 2.ledd stiller krav om at det må redegjøres for likestilling i kommunen i årsberetningen. Redegjørelsen skal inneholde faktisk tilstand, og iverksatte og planlagte tiltak for å fremme likestilling og forhindre forskjellsbehandling i strid med lovverket.

Figuren under viser ansatte og årsverk.

Stillingsfordeling				
Tekst	2012	2011	2010	2009
Antall årsverk	442	439	438	442
Antall ansatte	596	597	584	590
Antall kvinner	499	501	484	496
% andel kvinner	84	84	83	84
Antall menn	97	96	100	94
% andel menn	16	16	17	16
Antall kvinner i ledende stillinger	16	16	15	14
% andel kvinner i ledende stillinger	44	46	44	46
Antall menn i ledende stillinger	20	19	19	17
% andel menn i ledende stillinger	56	54	56	54

En stor andel av kommunens årsverk utføres av kvinner. Enheter som levekår, pleie og omsorg og barnehage er med stor overvekt av kvinnelige arbeidstakere. Langt flere kvinner enn menn arbeider deltid.

Arbeidstid

Arbeidstidsordningen er lik for begge kjønn.

Sammensetning av kommunestyrets medlemmer pr. 31.12.12:

	Antall	Andel
Kvinner	9	33%
Menn	18	67%
Sum	27	100%

Kommunestyret har en kvinnerepresentasjon på 33%. I forrige kommunestyre var det 41% kvinner og 59% menn.

Sammensetning av rådmannens ledergruppe pr. 31.12.12:

	Antall	Andel
Kvinner	11	48%
Menn	12	52%
Sum	23	100%

Tiltak som er iverksatt etisk standard:

- Etisk refleksjon – brukes i praksis i helse- og omsorgstjenestene.
- Påminning på intranettsidene.

Diskriminering:

Det er iverksatt tiltak for å fremme likestilling og for å hindre forskjellsbehandling i strid med likestillingsloven. Videre er formålet til kommunen å fremme diskrimineringsloven og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

Tiltak som er iverksatt Likestilling:

- Satsingsområde i kommuneplanen. Utarbeidelse av en egen kommunedelplan på levekår og likestilling. Arbeidet pågår.
- Kommunalt råd for funksjonshemmede og eldrerådet gjennomført befaring på kommunale bygg. Avsatt penger til tiltak for universell utforming.

Helse miljø og sikkerhet:

2012 har vært ett travelt år innen HMS arbeidet. Det har vært fokus på mange ting, blant annet sykefravær, medarbeiderundersøkelse, stoffkartotek, internkontroll for å nevne noe. HMS er ett stort fagfelt og det berører alle ansatte.

Målet for sykefravær var i 2012 å være under 7 %. Resultatet ble 8,24 %. Det er godt under landssnittet som er på over 9 %. Det jobbes mye med å forebygge og tilrettelegge slik at sykemelding kan unngås og reduseres. Lederne følger opp og får til løsninger innenfor de rammene vi har.

Medarbeiderundersøkelsen gjennomføres årlig og er den store kartleggingen av hvordan Kvinesdal kommunes ansatte har det på jobb. Deltakelsen i 2012 var på 88 %. Det er den høyeste deltakelse av alle de årene vi har hatt undersøkelsen. Målet var på 75 %. Stort sett har viser undersøkelsen at ansatte trives i sitt arbeid i Kvinesdal kommune.

Eco online er kommunens stoffkartotek. Dette programmet har det blitt jobbet mye med i 2012. Nå er nesten alle avdelinger og enheter ”oppe og går” på dette. Det er viktig for å sikre at ansatte ikke utsettes for farlige stoffer, og for at de skal vite hva de skal gjøre hvis de får skader av kjemikalier. Bedriftshelsetjenesten har også gjort en innsats på dette området.

Internkontroll HMS er viktig og ett stort arbeid. Det er et arbeid som aldri vil ta slutt, men vi har kommet i gang. Vi har en del arbeid igjen før vi kan si oss fornøyd med dette. Kvinesdal kommune bruker QM+ som sitt internkontrollprogram.

Personalpolitiske målsettinger:

Kvinesdal kommune skal forvalte personalressursene slik at kommunes befolkning får raske og gode tjenester i tråd med løpende prioriteringer. Virksomheten skal være omstillingsdyktig i forhold til endringer i omgivelsene og ytre rammevilkår. Den må derfor innrettes med henblikk på å sikre de ansattes trygghet og tilhørighet, ansvar og lojalitetsfølelse, læring og utvikling.

Personalutvikling og opplæring:

Det må tilrettelegges for at den enkelte arbeidstaker i størst mulig grad får brukt sine kunnskaper, erfaringer og personlige egenskaper i sitt arbeid. Opplærings- og utviklingstiltak

gjennomføres i henhold til plan. Årlige medarbeidersamtaler er et redskap og en arena i dette arbeidet.

Holdninger:

Det skal i alle ledd vises omtanke, respekt og toleranse for enkeltmennesket. Hver enkelt skal også vise lojalitet i forhold til mål og beslutninger som er fattet., og vise ansvar for å bidra konstruktivt i forhold til problemer og utfordringer som oppleves i arbeidet. Fortløpende opplæring og dialog om kommunens kommunikasjonsregler og kursene i medarbeiderskap er virkemidler for å skape god organisasjonskultur og samhandling.

Lederutvikling

Kommunen driver aktivt arbeid med sikte på å styrke og utvikle enhetslederne og avdelingslederne. I 2012 ble det gjennomført en 5-dagers lederopplæring i økonomistyring og strategisk ledelse for enhetsledere og avdelingsledere. Høsten 2012 var enhetslederne og rådmannens ledergruppe på 2-dagers samling i Kristiansand med fokus på egenutvikling og stressmestring.

Tiltak for å redusere tidligpensjonering

Kommunen har en seniorplan med offensive og effektive tiltak. Tendensen at færre ansatte tar ut AFP ved fylte 62 år og m.a.o. står lenger i arbeid.

Klima og miljø

Energi- og klimaplan ble vedtatt i 2009. Denne inneholder felleskommunale tiltak og kommunespesifikke tiltak. I desember 2009 ble ”Folk som tar miljø på alvor”, kortversjonen av Energi- og klimaplan Lister delt ut til alle husstander. Kvinesdal har en administrativ styringsgruppe som skal ivareta det kommunale arbeidet i forhold til vedtatt plan. Ansvar for igangsetting av de felleskommunale tiltakene er lagt til Listerrådet. Det foreligger mye nyttig informasjon på nettsidene til: livskraftig.bedrekommune.no

Mer enn 30 % av klimagassene har forsvunnet i Lister de siste 20 årene. Overgang til mer fornybar energi i husholdningenes er kanskje det mest imponerende trekket i utviklinga. Og gledelig er det at mange områder bidrar positivt til reduksjoner. Energiforbruket i private husholdninger har ikke gått ned de siste årene. Når forbruket likevel går i positiv retning når det gjelder klima, er det fordi private huseiere i Lister har gått bort fra å fyre med olje og parafin. Bruken av ved er stabil og strømforbruket har økt med ca 10 % de siste fem åra. Fra 1991 til 2009 er klimabelastninga fra oppvarming av boliger i Lister redusert med 57 %. Tilsvarende tall for heile landet er 49.

Utslippene fra mange aktiviteter er beregna i SSB sine tall. Beregningene kan brytes ned til kommunenivå, slik tabellen nedenfor er et eksempel på. En må imidlertid være forsiktig med å tolke for mye ut av kommunetallene, sier SSB. På SSBs nettsider kan det søkes i tallmaterialet. Liv Birkeland i prosjektet ”Lister klima og miljø” kan kontaktes for spørsmål, diskusjon eller flere detaljer om energi- og klimatall fra kommunene i Lister.

Tabell: Beregna utslipp av klimagasser fra avfallsdeponi, jordbruk og personbiler i Lister i perioden 1991-2009. (Tall i 1000 tonn CO₂-ekvivalenter)

	Farsund		Flekkefjord		Hægebostad		Kvinesdal		Lyngdal		Sirdal	
	1991	2009	1991	2009	1991	2009	1991	2009	1991	2009	1991	2009
Avfallsdep.	9,9	6,2	3,5	2,3	0,7	0,6	1,1	0,6	1,0	1,1	0,1	0,2
Jordbruk	14,7	16,1	8,4	7,0	7,3	6,2	12,4	10,2	9,4	6,8	7,3	5,5
Personbil	9,2	9,7	10,9	12,9	2,4	2,5	11,9	10,8	10,0	11,6	4,5	4,5

Utviklingen fremover

Rådmannen har i flere år hatt fokus på å konsolidere drifta og tilpasse drifta til rammene. I god økonomistyring ligger friheten til å utvikle kommunen videre. Kommunen har store planer for fremtiden og da er det viktig at kommunen også har økonomisk handlingsrom til å realisere investeringer og andre tiltak som kan fremme ”Bolyst og attraktivitet”. Rådmannen vil fortsatt ha fokus på en effektiv drift, god kommunal tjenesteproduksjon, ivaretagelse av vår viktigste ressurs – alle våre gode medarbeidere, og sist, men ikke minst, ha så god økonomistyring at det gir mulighet til egenfinansiering av investeringer.

Statlige styringssignaler og forventet utvikling i rammebetingelsene:

Kvinesdal kommune opplever at rammetilskuddet ikke er med på å finansiere hele lønnsoppgjøret samt pensjonsøkningen. Det medfører at vi med årene får tildelt mindre midler til å dekke utgiftene. Kvinesdal kommune opplever at samhandlingsreformen ikke har blitt fullfinansiert av staten.

Vesentlige endringer i kommunens inntekter:

Eiendomsskatten er med på å sikre Kvinesdal kommunes skatteinntekter. NHO har aktivt drevet lobbyvirksomhet ovenfor Finansdepartementet for å få maskiner og tilbehør ut av eiendomsskattegrunnlaget for “verk og bruk”. Det foregår en utstrakt korrespondanse mellom departementet og NHO. Det er stor politisk uenighet om eiendomsskatten. Eiendomsskatten er satt under betydelig press og Kvinesdal kommune kan miste store inntekter ved et eventuelt bortfall av eiendomsskatten.